

Paikallisliikenteen ilmaismatkat rollaattorin kanssa matkustaville

Joukkoliikennepäällikkö Kaisu Matinniemi Henkilökuljetusten järjestäminen

Päätöshistoria

Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta päätti 27.9.2018 aloittaa 1.1.2018 alkaen vuoden kestävä kokeilun, jossa rollaattorien kanssa matkustavat kuljetetaan maksutta paikallis- (linjat 1-40) sekä palveluliikenteessä päiväsaikaan kello 9-14. Kokeilun osalta seurataan myös bussien sisätilojen ruuhkautumista sekä mahdollisia vaaratilanteita.

Ilmaismatkojen nykytilanne

Kuopion ja Siilinjärven paikallisliikenteessä voi matkustaa maksutta joukkoliikennelautakunnan päätöksellä 5.6.2014 § 39:

- Lapsi lastenvaunuissa tai –rattaissa sekä yksi saattaja
- Sotaveteraani
- Pyörätuoli, siinä oleva matkustaja ja yksi saattaja
- Vammaisen kanssa matkustava saattaja tai avustaja

Lisäksi Kuopion kaupunkiseudulla vuonna 2015 käyttöön otetun Waltti –lippu ja maksujärjestelmän myötä maksutta matkustavien lasten ikäraja nousi neljästä vuodesta seitsemään vuoteen.

Vuonna 2017 Kuopion seudun joukkoliikenteessä tehtiin yli 210 000 ilmaismatkaa. Kasvua vuoteen 2016 verrattuna on tullut noin 23,5%, jolloin ilmaismatkoja tehtiin yli 170 000. Suurimmat ryhmät vuonna 2017 olivat lastenvaunujen kanssa matkustavat (yli 125 000 ilmaismatkaa) sekä alle 7 –vuotiaat lapset (vajaat 75 000 ilmaismatkaa). Sotaveteraanimatkoja tehtiin yhteensä reilu 5200 ja pyörätuolin kanssa matkustettiin noin 4600 matkaa.

Rollaattorien ilmaiskuljetus paikallisliikenteessä

Hyvin perusteltuja esityksiä ilmaiskuljetusten laajentamisesta erilaisille erityisryhmille on tullut useita. Järjestelmän hallinnan ja valvonnan kannalta ilmaiskuljetuksien määrä tulisi pitää rajallisena. Etuuksien myöntämisessä tulee myös turvata asiakkaiden yhdenvertaisuus.

Paikallisliikenteen linja-autoissa on keskitilassa varattu tilaa lastenvaunuille ja pyörätuoleille. Tila on ollut ruuhka-aikoina ajoittain riittämätön. Kokeilua koskevassa esityksessä rollaattorien ilmaiskuljetuksen arvioitiin mahdollisesti pahentavan tätä tilaongelmaa, jonka takia etuus esitettiin koskemaan päiväaikaan kello 9 -14. Muina aikoina rollaattorimatkestajalta veloitetaan normaali maksu.

29.11.2018

Kokeilujakson kolmella ensimmäisellä vuosineljänneksellä (1.1.2018 – 30.9.2018) rollaattorin kanssa on tehty Kuopion seudun joukkoliikenteessä, palveluliikenne mukaan laskettuna, yhteensä noin 19 000 ilmaismatkaa. Näistä yli 10 000 matkaa on tehty paikallisliikenteen linjoilla 1-40.

Lipputulovähennys paikallisliikenteen (linjat 1-40) osalta on tänä aikana ollut noin 21 500 € olettaen, että puolet matkoista (A –vyöhyke) olisi tehty aikuisen arvolipulla (2,48€) ja puolet seniorialennuksella (1,50€). Kuukausittaisella matkustajamäärien keskiarvolla laskettuna vuotuinen lipputulovähennys olisi samalla hinnoitteluperiaatteella paikallisliikenteessä arviolta noin 28 800 €. Rollaattorin kanssa matkustavien osuus paikallisliikenteessä on kuitenkin kasvanut vuosineljänneksen välillä noin 19%. Lisäksi osa matkoista on voitu tehdä kahdella vyöhykkeellä (A-B), joten vuotuinen lipputulovähennys on todennäköisesti hiukan edellä mainittua summaa suurempi.

Kokeilun käyttöönotosta päätettäessä vuotuiseksi lipputulovähennykseksi arvioitiin 26 600 €. Arvio perustui palveluliikenteessä keskivertopäivänä tilattujen rollaattorimatkojen määrään. Tässäkin todellisen lipputulovähennyksen arvioitiin kuitenkin olevan hieman edellä mainittua summaa suurempi. Arvioitu lipputulovähennys on siis toteutunut jo pelkästään paikallisliikenteessä.

Asiakkailta saatu vähäinen palaute on ollut pääasiallisesti positiivista. Suurin kritiikki on kohdistunut etuuden rajaamiseen vain päiväsaikalle kello 9 – 14, joka on koettu liian rajoittavaksi.

Liikennöitsijöiltä kerätyssä palautteessa kokeilun on todettu hieman hidastavan liikennöintiä ja toivottiin, että etuus rajattaisiin päättymään keskipäivälle. Kokeilun alussa asiakkaiden keskuudessa myös oli epäselvyyttä siitä, mikä on rollaattori.

Rollaattorin ilmaiskuljetus muissa kaupungeissa

Rollaattorin maksut joukkoliikenteessä vaihtelevat kaupungeittain. Lahden paikallisliikenteessä rollaattorin kanssa voi matkustaa maksutta ja Turku on aloittanut vuoden kestävä kokeilun, jossa rollaattori matkustaja pääsee maksutta arkisin kello 9.00 – 12:59. Jyväskylässä ja Oulussa rollaattorin kanssa matkustavilta peritään normaali joukkoliikenteen maksu.

Rollaattorietuus Kuopion seudun paikallisliikenteessä 1.1.2019 alkaen

Rollaattoria käyttävä asiakas pääsee matkustamaan 1.1.2019 alkaen päiväaikaan kello 9 – 14 maksutta Kuopion ja Siilinjärven paikallisliikenteen linjoilla 1-40. Tämä etuus on linjassa myös nykyisen senioreille myönnetyn arvolippuetauden kanssa, joka on myös rajattu koskemaan päiväaikaan kello 9 – 14. Muina aikoina rollaattoriasiakkaalta veloitetaan normaali maksu.

Rollaattorietuuden vuosittaiset lipputulovähennyksen kustannukset ovat paikallisliikenteen osalta arviolta noin 30 000 € olettaen, että matkustusmäärät edunsaajien kohdalla eivät jatka enää merkittävästi kasvamistaan.

Rollaattorietuudella lisätään vanhusten tai muusta syystä vaikeasti liikkuvien henkilöiden turvallisuutta bussimatkoilla, sekä lisätään heidän osallistumismahdollisuuksia yhteiskunnan toimintaan.

29.11.2018

Esitys

Esitän, että Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta päättää, että Kuopion seudun paikallisliikenteessä (linjat 1-40) otetaan käyttöön rollaattorietuus toistaiseksi voimassaolevana etuutena. Myönnettävän etuuden vuotuinen kustannus on arviolta noin 30 000 €.

Valmistelija

Jukka Marko Tapio Räsänen
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 44 718 5008

Päätösehdotus

Joukkoliikennepäällikkö Kaisu Matinniemi

Lautakunta hyväksyy joukkoliikennepäällikön esityksen.

Päätös

Merkitään, että joukkoliikennesuunnittelija Jukka Räsänen osallistui asian esittelyyn.

Esittelijä täydensi esitystä siten, että ilmaiskuljetus on voimassa päiväaikaan klo 9:00-14:00.

Täydennetty päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

